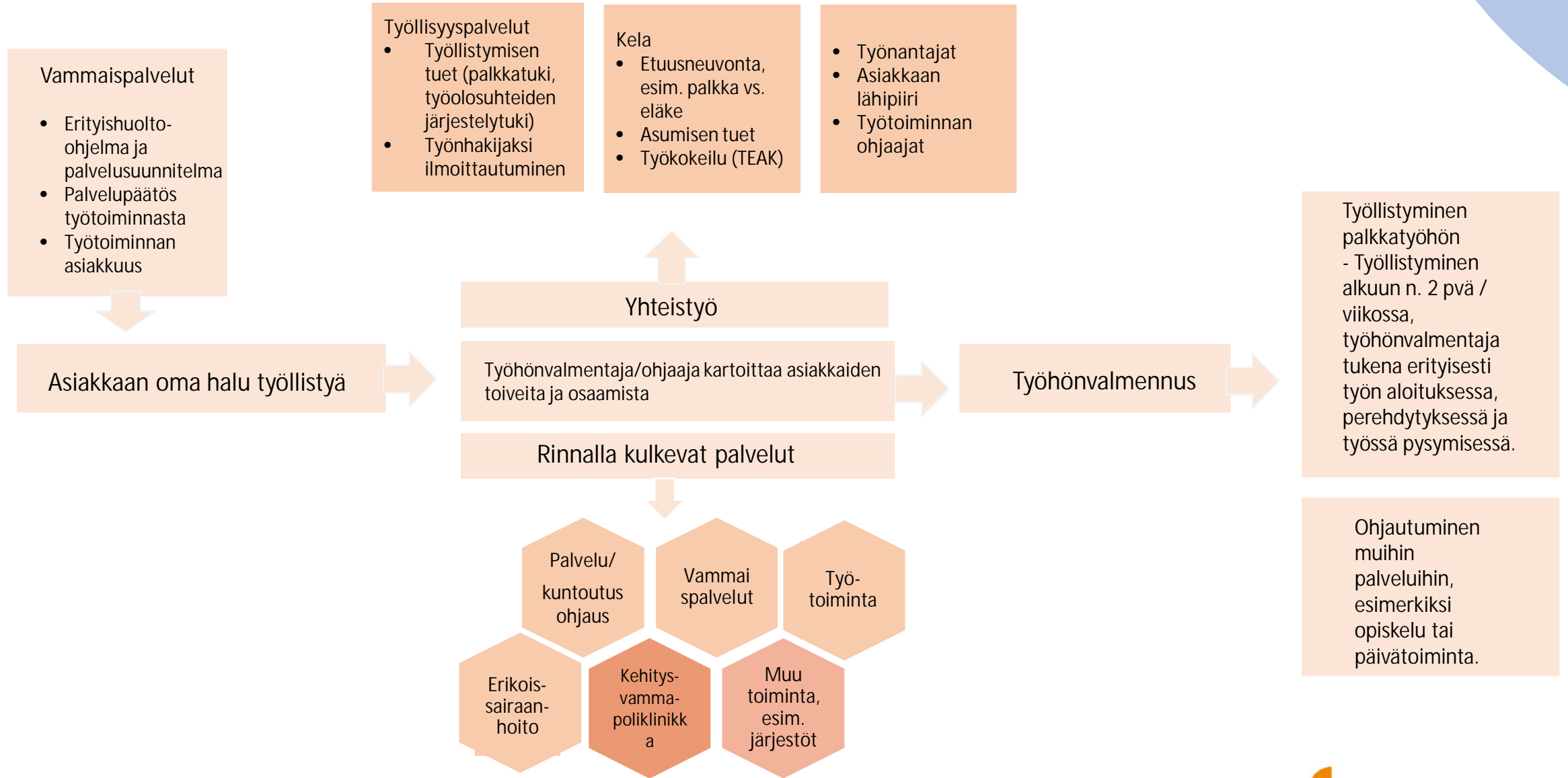

- **Kuvaile palvelun sisältöä**
- Palvelu on tarkoitettu kehitysvammaisille henkilöille. Palvelussa ei ole työkyvyn arviointia, mutta asiakkaan työ- ja toimintakyvystä keskustellaan esimerkiksi asiakkaan ohjaajan tai oppilaitoksen kanssa. Palvelussa kartoitetaan ammatillisen profiloinnin kautta asiakkaan omat mielenkiinnon kohteet, voimavarat sekä työllistymistä edistävät ja estävät tekijät. Asiakkaan palvelupolku rakentuu yksilöllisesti.
- Työllistymistä tukeva toiminta on palvelu, jossa autetaan kehitysvammaista henkilöä työsopimussuhteisen työpaikan saamisessa. Tavoitteena on vahvistaa henkilön työelämän taitoja, parantaa työllistymismahdollisuuksia sekä lisätä hyvinvointia ja osallisuutta yhteiskunnassa.
- **Mikä organisaatio palvelua järjestää?**
- Kangasalan ja Lempäälän vammaispalvelut.
- **Kuinka paljon asiakkaita palvelussa on (esim. vuosittain)?**
- Lempäälän vammaispalveluissa 65 henkilöä, Kangasalan työ- ja päivätoiminnassa 37 työtoiminnan.
- **Minkälainen on asiakasrakenne ja -jakauma?**
- Kehitysvammadiagnoosi.
- **Mitkä ovat asiakkaiden yleisimmät lähettäjätahot?**
- Lähettäjänä kunnan vanhus- ja vammaispalvelujen asiakasohjaus, työtoimintaan sosiaalityöntekijän päätös, oppilaitokset ja työllisyyspalvelut.
- **Mihin asiakkaat päätyvät tästä palvelusta?**
- Asiakkaat ohjautuvat vammaisten avopalveluiden toimintoihin, opiskelemaan ja palkkasuhteisiin töihin
- **Kuinka pitkiä palvelujaksoja asiakkailla on?**
- Pitkiä, parhaillaan 40 vuotta.
- **Kuvaile ja pohdi tiiviisti, kuinka palvelussa toimii yhteistyö muiden sote-palveluiden kanssa**
- Yhteistyö lähtee useimmin asiakasohjaukseen tulleen tiedon pohjalta liikkeelle. Asiakasohjauksessa tehdään palveluntarpeen arviointi, yhteydenotto vammaisten avopalveluiden palveluvastaavaan. Palvelusuunnitelman tekeminen yhdessä asiakkaan ja palveluntuottajien kanssa. Yhteistyö toimii hyvin asiakasohjauksen ja muiden vammaisten avopalveluiden työntekijöiden kanssa.

- Onko palvelussa tai sen asiakkailla (tai osalla asiakkaista) tukeaan asiakasvastaava? Jos on, kuka toimii asiakasvastaavana? Jos ei, voit pohtia, olisiko asiakasvastaavamallista hyötyä tai haittaa.
- Palveluneuvoja/kuntoutusohjaaja ja avopalveluiden henkilökohtainen avustaja toimii usein asiakkaiden tukena. Tarveharkintainen.
- Onko asiakkaille tarjolla työhönvalmennusta? Jos on, kuinka paljon?
- On, Kangasalla ja Lempäälässä hankkeen kautta. Pähkinäkallion toimintakeskuksessa myös työhönvalmennusta niille, jotka työllistymisen vaiheessa ja haluavat osallistua. 2 x viikossa.
- Mikäli mahdollista, kuvaile ja/tai arvioi, mitä etuuksia asiakkaat saavat. Vaikuttaako etuusjärjestelmän logiikka asiakkaiden ohjautumiseen palveluun?
- Suurimmalla osalla asiakkaista on taustalla pysyvä eläke.
- Saavatko asiakkaat korvauksia palveluun osallistumisesta?
- Lempäälässä saavat toistaiseksi avotyöryhmässä työosuusrahaa, mikä on jäämässä kesällä 2022 pois.
- Pohdi, minkä asioiden pitää muuttua, jotta palvelusta päästäisiin etenemään nykyistä paremmin avoimille työmarkkinoille/TE-toimiston asiakkaaksi/työllisyyspalveluihin/Kelan ammatilliseen kuntoutukseen tai koulutukseen.
- Jatkossa koulujen pitäisi ohjata ne asiakkaat, joilla katsovat olevan työllistymismahdollisuuksia, suoraan TE-toimiston tai työhönvalmennuksen asiakkaiksi. Pitäisi jatkaa keskustelua siitä, että osatyökykyisilläkin on mahdollisuus työllistyä, eikä ohjautuda suoraan päiväaikaisiin toimintoihin. Selvitystyötä näissä koulujen nivelvaiheissa enemmän.
- Kelan, työllisyyspalveluiden sekä tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen välinen rajapintayhteistyö: milloin työhönvalmennus, milloin Kelan työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus
- Työhönvalmentajan resurssien lisääminen, työhönvalmennuksen tarve voi olla pitkäaikaista ja toistuvaa.
- Tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen tietoisuuden lisääminen työnantajille sekä ohjaajille.
- Oppilaitoksille työhönvalmennuksesta parempi informaatio, jolloin esimerkiksi lääkärinlausunnot haettaisiin ennen valmistumista (nyt hidastava tekijä valmistumisen jälkeen, lääkäriaikoja voi joutua odottamaan pitkäänkin.)
- Kuvaile mahdollista työnantajayhteistyötä/yhteistyötä te-toimiston kanssa. Voit myös pohtia, miten näitä voisi parantaa.
- Työnantaja yhteistyössä keskiössä on työnantajalle annettava tuki sekä informaatio. Te-toimiston kanssa yhteistyö on vielä vähäistä ja kehitettävää on paljon, alkaen perus yhteistyöpolun rakentamisesta.
- Kuvaile keskeisiä haasteita
- Palkkasuhteisten työpaikkojen löytäminen, asenteet avotyö vs palkkatyö sekä työhönvalmentajan asiakasmäärät, sosiaaliturvan yhteensovittaminen palkkaus vs muut etuudet.

Vammaisten työllistymistä
tukeva palvelupolku,
Työtoiminnan asiakkuus

Vammaisten työllistymistä tukeva palvelupolku, Työtoiminnan asiakkuus – kaavion tekstit

- Vammaispalveluiden ja työ- ja avotyötoiminnan asiakas. Asiakkaalle laaditaan asiakaskohtainen palvelusuunnitelma ja erityishuollon-ohjelma, missä päätös työ/avotyötoiminnasta. Työhönvalmennuksesta ei vielä tehdä erillistä päätöstä.
- Työtoiminnan tavoitteena edistää kehitysvammaisten henkilön osallisuutta sekä työelämään siirtymistä.
- Kun asiakas kokee olevansa valmis siirtymään avoimille työmarkkinoille, hän ilmaisee halun työhönvalmennuksesta omalle ohjaajalle tai suoraan työhönvalmentajalle. Kangasalla Pähkinäkallion toimintakeskuksessa on myös erillinen työhönvalmennusryhmä, missä asiakkaat voivat harjoitella työelämään liittyviä asioita ja sitä kautta punnita, haluavatko he työhönvalmennukseen.
- Työllistymistä tukevan palvelun aikana rinnalla kulkee asiakkaan palvelut, joita hän on käyttänyt myös ennen työhönvalmennusta. Asiakas jatkaa normaalisti esimerkiksi käyntejä työ/avotyötoiminnassa.
- Yhteistyö erityisesti Kelan kanssa, jolloin kartoitetaan asiakkaalle oikeat etuudet (palkka vs eläke) ja asumisen tuet. Lisäksi mahdollinen työkokeilu voidaan järjestää Kelan ammatillisena kuntoutuksena tai kartoittaa Kelan muiden ammatillisten kuntoutuksen mahdollisuus tarvittaessa.
- Työllisyyspalveluissa asiakas ilmoittautuu työttömäksi työnhakijaksi ja hakee mahdollisuuden palkkatukeen. Lisäksi hänelle tehdään työllistymissuunnitelma, minne kirjataan työhönvalmennus sekä työhönvalmentajan antama tuki.
- Työhönvalmennuksen kautta asiakas joko työllistyy avoimille työmarkkinoille tai ohjautuu muihin palveluihin tai opiskelemaan, jos hänen urasuunnitelmansa vaativat opintoja.
- Avotyö on päättymässä ja tilalle pilotoidaan alihankintamallia, joka mahdollistaa useammalle henkilölle osa-aikaisen palkkasuhteisen työn.

Esimerkki asiakkaan työllistymistä tukeva palvelupolku

Asiakkaan palvelutarpeen arviointi sekä palvelusuunnitelman laatiminen

Asiakas avotyöryhmään 3pv/vko

Asiakas ilmaisee halun työllistymisestä, avotyöryhmän ohjaaja ohjaa hänet hankkeen työhönvalmennuksen piiriin

Työhönvalmennuksen aloitus, ammatillinen profilointi

TE-toimistoon työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuminen, työllisyysuunnitelman laatiminen ja palkkatuen selvittäminen

Kunta työllistää asiakkaan ikäihmisten asumispalveluiden keittiötehtäviin 2pv/vko

Työhönvalmentaja perehdyttänyt työtehtäviin

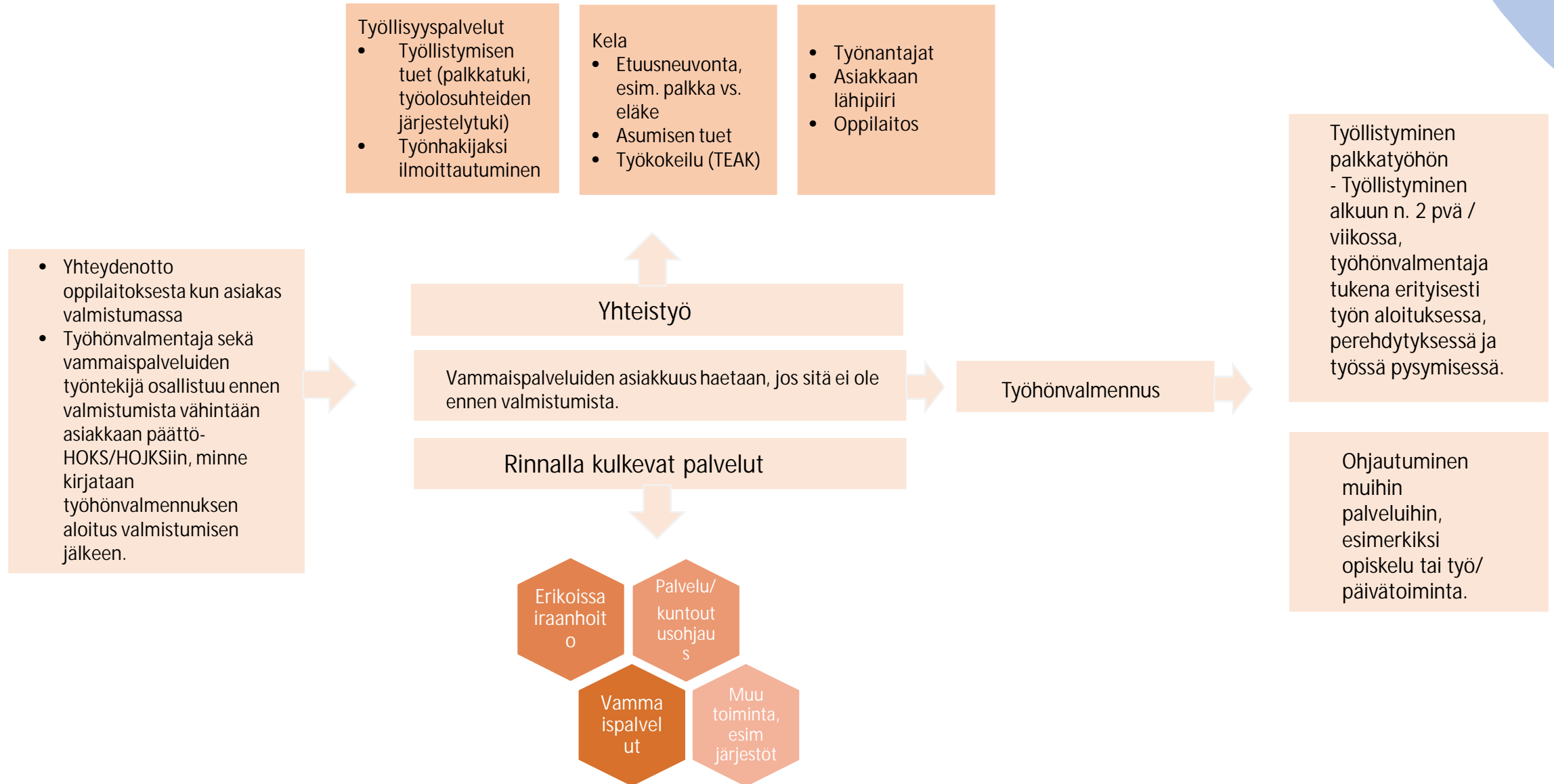
Työhönvalmentajan seurantakäynnit

Asiakas viihtynyt työssä ja saanut paljon hyvää palautetta, työpäivien määrää korotetaan 2pv/vko > 3pv/vko asiakkaan toiveesta

Asiakas jatkaa työskentelyn tukemiseksi avotyöryhmässä käymistä 2pv/vko. Työhönvalmentaja käy säännöllisesti seurantakäynneille.

Asiakkaan tukena on koko ajan tuttu avoryhmän ohjaaja sekä tiivis perhe. Asiakkaan pyynnöstä työhönvalmentaja kontaktoi myös asiakkaan läheistä työasioissa sekä muussa tietojen vaihdossa.

Vammaisten työllistymistä tukeva palvelupolku, Oppilaitoksesta valmistuva

Vammaisten työllistymistä tukeva palvelupolku, Oppilaitoksesta valmistuva – kaavion tekstit

- Asiakkaan valmistumisen lähestyessä työhönvalmentaja ja mahdollisesti kuntoutus/palveluohjaaja on yhteistyössä oppilaitoksen kanssa suunnittelemassa asiakkaan tilannetta valmistumisen jälkeen
- Työhönvalmentaja osallistuu asiakkaan päättö-HOJKSiin sekä mahdollisesti esimerkiksi työharjoitelmia koskeviin palautekeskusteluihin. Työhönvalmennuksen aloitus valmistumisen jälkeen kirjataan HOJKSiin.
- Jos asiakas ei ole vammaispalveluiden piirissä, haetaan hänelle asiakkuutta. Yhteistyö vammaispalveluiden kanssa lähtee useimmin asiakasohjaukseen tulleen tiedon pohjalta liikkeelle. Asiakasohjauksessa tehdään palveluntarpeen arviointi, yhteydenotto vammaisten avopalveluiden palveluvastaavaan. Yhteistyö toimii hyvin asiakasohjauksen ja muiden vammaisten avopalveluiden työntekijöiden kanssa.
- Asiakkaan etuudet valmistumisen jälkeen selvitetään yhteistyössä Kelan kanssa, erityisesti jos asiakkaalla ei ole vielä pysyvää työttömyyseläkettä taustalla. Lisäksi voidaan kartoittaa onko Kelan myöntämä ammatillinen kuntoutus mahdollinen palveluvaihtoehto.
- Asiakas hakee tarvittavat lääkärinlausunnot palkkatukea ja työkyvyttömyyseläkettä varten, jos hänellä ei alle vuoden vanhaa lääkärinlausuntoa olemassa.
- Työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuminen ja palkkatuen mahdollisuuden selvittämien työllisyyspalveluissa.
- Työhönvalmentaja, tai oppilaitos on kartoittanut valmiiksi, onko asiakkaan mahdollisuutta tai halua työllistyä yrityksiin, missä on suorittanut työharjoittelun. Jos ei, ammatillisen profiloinnin kautta selvitetään asiakkaan toiveita ja haaveita työskentelyn kannalta, jonka pohjalta aletaan selvittämään erilaisia vaihtoehtoja.
- Oppilaitoksesta riippuen saattaa asiakkaalle tuttu ohjaaja/opettaja olla vielä hetken valmistumisen jälkeen asiakkaan tukena siirtymävaiheessa. Jos näin on, oppilaitoksen antama tuki vähenee asteittain, mutta kuitenkin muutamassa kuukaudessa.
- Ensisijainen tavoite on, että asiakas työllistyy avoimille työmarkkinoille. Lisäksi asiakkaan halukkuus työtoimintaan ja itsenäiseen asumisen harjoitteluun selvitetään. Opintoihin ohjaaminen myös mahdollista, jos asiakkaan urasuunnitelmat sitä vaativat.
- Usein asiakkaalla on valmistumisen jälkeen monta suurta elämän muutosta tulossa (työ, asuminen), jolloin hänen tuen tarpeensa varmistetaan yksilöllisesti kunnan/kaupungin sosiaalityön, kuntoutus/palveluohjauksen ja työhönvalmentajan tekemällä yhteistyöllä.

Esimerkki asiakkaan työllistymistä tukeva palvelupolku

Yhteydenotto oppilaitoksesta koskien valmistuvaa henkilöä

Työhönvalmentaja osallistuu asiakkaan työharjoittelujaksojen palautekeskusteluihin sekä päättö-HOKSiin

Asiakkaan kanssa sovitaan työhönvalmennuksen aloitus mahdollisimman pian valmistumisen jälkeen

Asiakkaalle tarvittaessa etuusneuvonta valmistumisen jälkeen yhteistyössä Kelan kanssa

Työhönvalmennuksen aloitus, ammatillinen profilointi

TE-toimistoon työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuminen, työllisyysuunnitelman laatiminen ja palkkatuen selvittäminen

Työllistymisen kannalta kartoitetaan ensin mahdollisuus työllistyä opintojen aikaisin työharjoittelupaikkoihin

Työhönvalmentaja, ja vammaispalveluiden muut toimijat, ovat tiiviisti asiakkaan sekä perheen tukena siirtymävaiheessa

Asiakas kokeilee kahden viikon ajan työryhmään osallistumista totuttelun kannalta

Asiakas työllistyy työharjoittelupaikkaan 2 pvä/viikko.

Työhönvalmentaja mukana työhön perehdytyksessä ja työyhteisön tukena.

Työhönvalmennuksen aikana asiakas asumiskokeiluun itsenäisen asumisen harjoittelemiseksi sekä tutustumien työtoimintaan

Asiakkaan tukena on koko ajan tuttu avoryhmän ohjaaja sekä tiivis perhe. Asiakkaan pyynnöstä työhönvalmentaja kontaktoi myös asiakkaan läheistä työasioissa sekä muussa tietojen vaihdossa.